

Alles wat leeft, beweegt.

Op weg naar een Ecoregio Drenthe-Overijssel

Geïnspireerd door Leonardo da Vinci's holistische visie zien wij het veenlandschap als een levend lichaam.

Het landschap is geen grondstof, maar een geheel van water, bodem, natuur, mensen en andere levende systemen, met het recht om te bestaan, te bewegen en te herstellen. Wanneer deze beweging stopt, ontstaan verdroging en sociaal verlies.

Wij kiezen voor een andere koers: de hoogveengebieden maken de transitie van uitputtend ontginningslandschap naar een grensoverschrijdende ecoregio waarin mens en landschap samen kunnen herstellen en floreren.

+ **nieuwe plekken voor recreatie**

+ **creëren van nieuwe, ecologische hotspots**

+ **natte teelt en eiwittransitie**

+ **hernieuwbare grondstoffen**

+ **vernatten van de veengronden**

+ **ruimte maken voor sport, spelen en beweging**

+ **natuurlijk, extensief landschapsbeheer**

+ **verbeteren van waterkwaliteit**

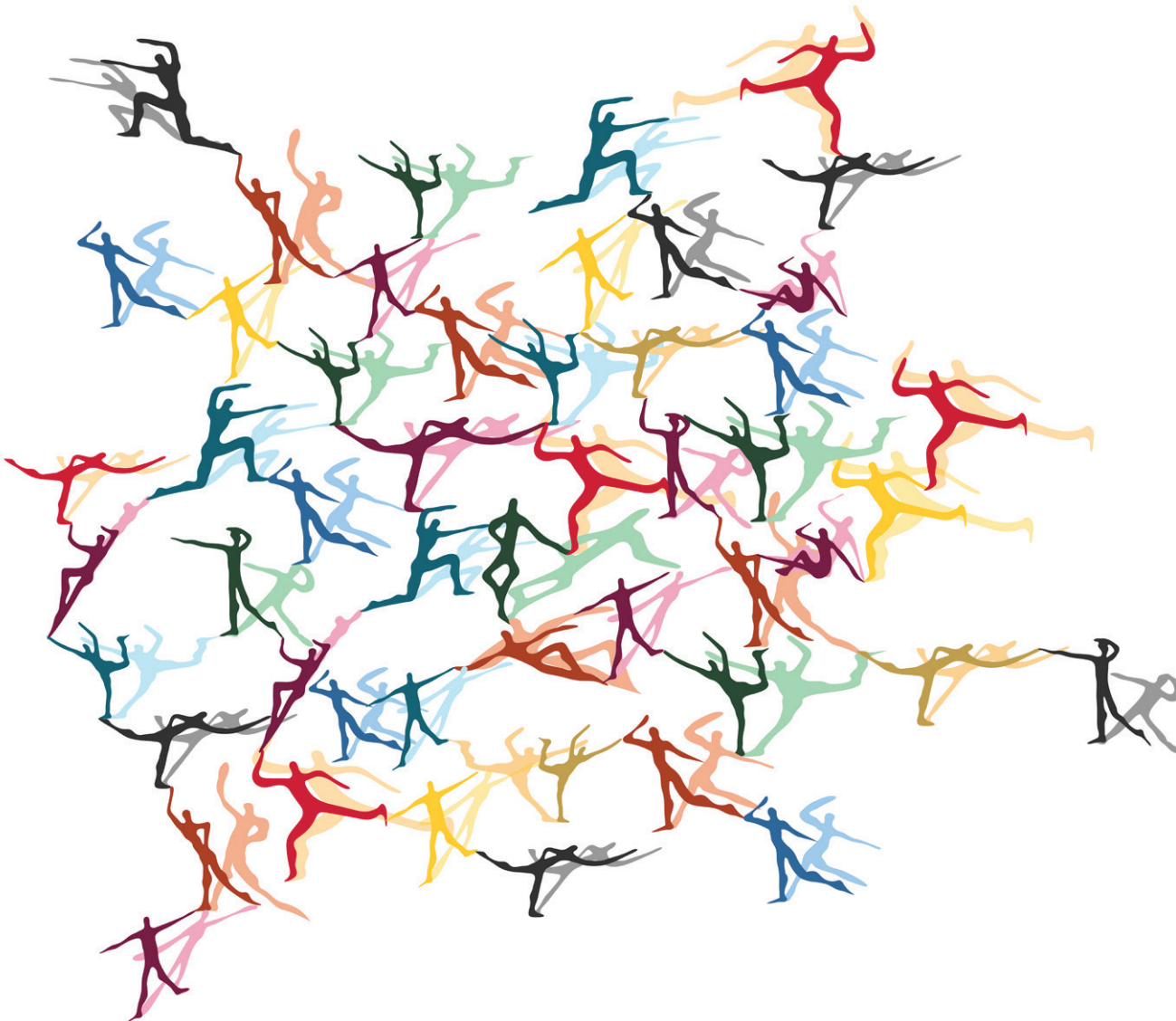
+ **natuurvriendelijke oevers en bloemrijke bermen**

+ **verhogen van het grondwaterpeil**

+ **een gezonde bodem**

Beweging als middel én methodiek voor positieve gezondheid

Het menselijk lichaam bestaat uit een complex systeem van bloedvaten, zenuwen en organen. Alleen wanneer deze systemen samenwerken en in beweging blijven, is het lichaam gezond. Deze logica geldt ook voor het landschap. Mensen, dieren, planten, bodem en water vormen samen een levend geheel: een gemeenschap van levensvormen waarin beweging de basis is voor veerkracht en gezondheid.

Alles wat leeft, beweegt.

Welzijn is voor ons geen los beleidsdoel, maar het resultaat van een herstelde relatie tussen mens en omgeving. Door het landschap opnieuw te ontwerpen als voedend systeem, herstellen we de fysieke en sociale wisselwerking voor alle bewoners.

Van veenontginning tot Ecoregio

Van veenontginning tot Ecoregio

Wij meten succes niet aan economische groei, maar aan de gezondheid van ecosystemen en gemeenschappen. Wij benaderen de regio als een ecoregio: een samenhangend systeem gevormd door water, bodem en menselijke beweging, in plaats van bestuurlijke grenzen.

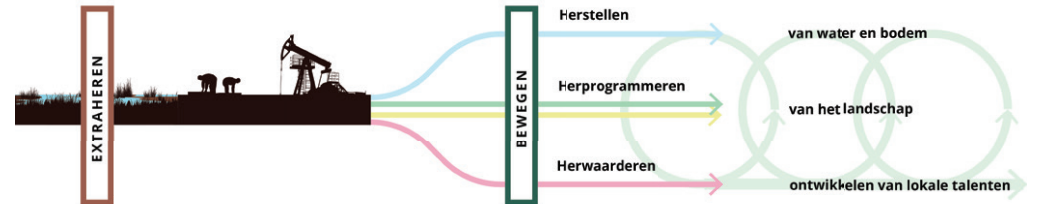
Het historische veenontginningspatroon dient hierbij als drager voor een nieuw, gelaagd ecosysteem. Deze benadering is regeneratief: we buigen de historie van extractie om naar herstel en wederkerigheid. Vanuit het degrowth-gedachtegoed onderzoeken we hoe we beweging herstellen waar deze is vastgelopen.

Deze visie vertalen we naar vijf bewegingen die het raamwerk vormen voor ons ontwerpend onderzoek. Samen vormen zij één integraal beeld van een levende, grensoverschrijdende ecoregio waarin mens en landschap elkaar versterken.

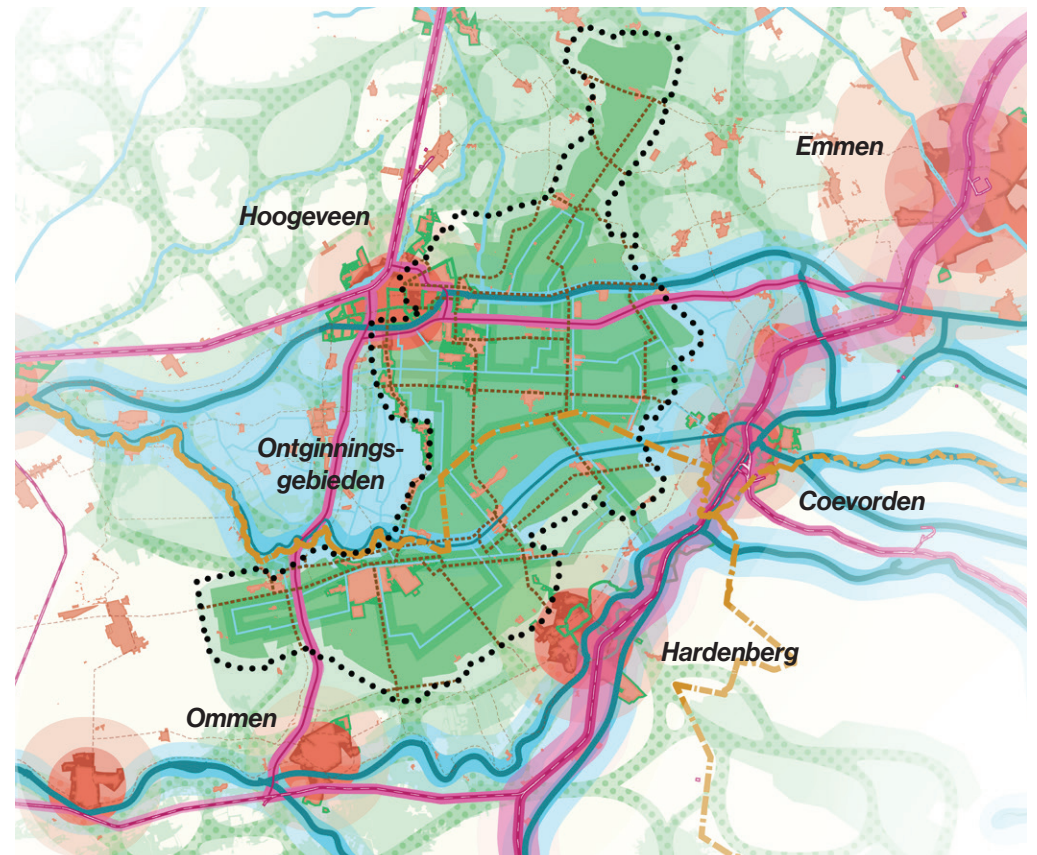
Locatie veenontginning

Van uitputtende systemen

Visiekaart – naar een regeneratieve ecoregio

Water & Bodem

Samenleving

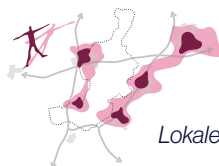
Bewegen over Grenzen

Natuur

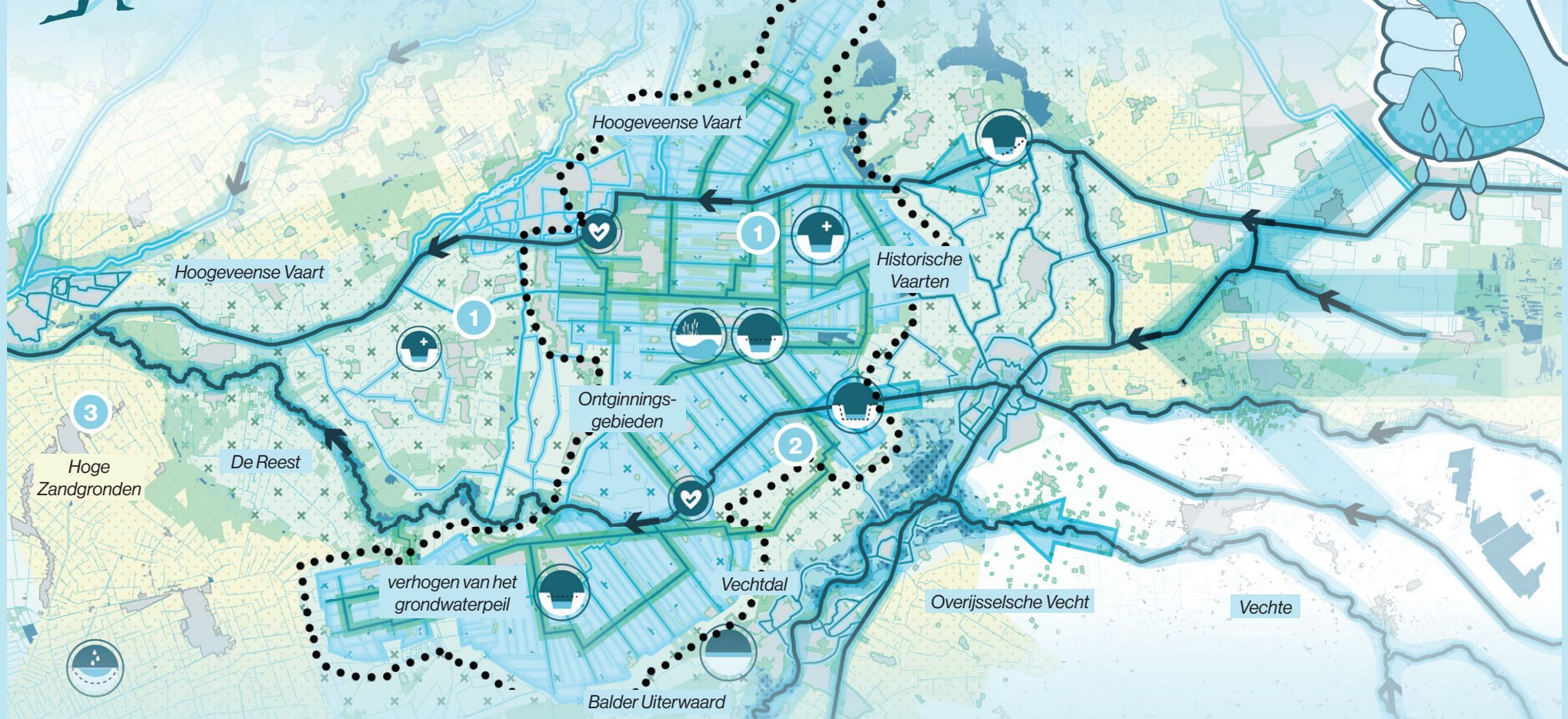
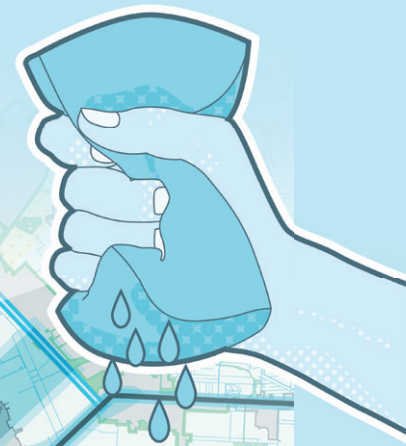
Lokale Waarden

Water en Bodem

Beweging van water als drager van het landschap

Waarom stukt deze beweging?

Door veenontginning en landbouw-efficiëntie is de sponswerking van het landschap verloren. Water wordt te snel afgevoerd, wat leidt tot verdroging.

Hoe brengen we beweging terug?

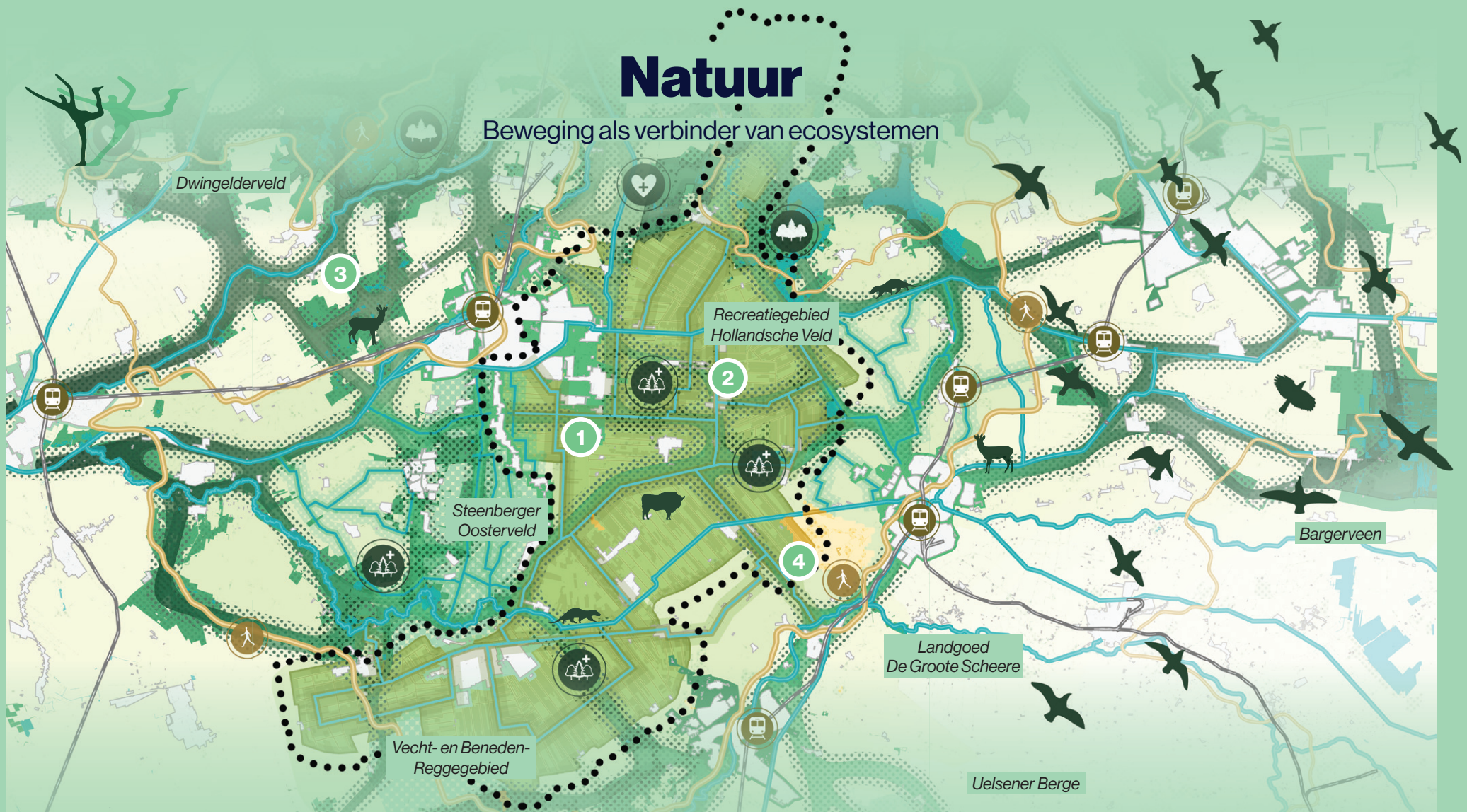
Bodemsyste men worden weer leidend. We herstellen de sponsfunctie door water vast te houden en te vertragen.

Ontwerpprincipes

- 1 Herontdekken — Trekvaarten herstellen voor waterberging en stedelijke koeling;
- 2 Vasthouden — Vernatten van veen voor natte teelten en natuur;
- 3 Infiltreren — Renaturalisatie van sloten en beken op zandgronden voor regenwaterinfiltratie.

Natuur

Beweging als verbindende van ecosystemen

Waarom stukt deze beweging?

Strakke verkaveling en harde grenzen versnipperen de biodiversiteit. Ecologische en recreatieve netwerken missen samenhang.

Hoe brengen we beweging terug?

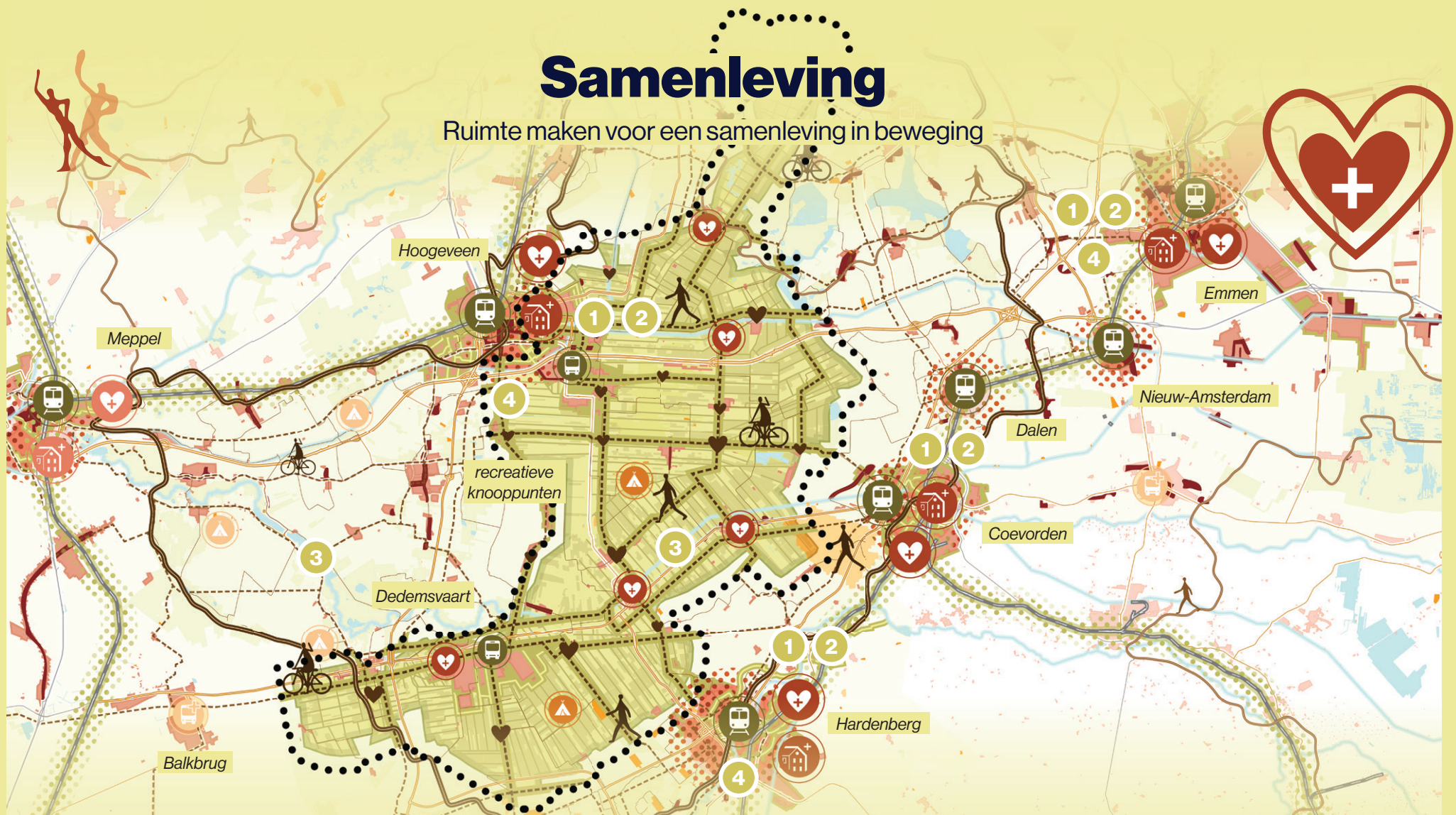
Een fijnmazig netwerk dat water- en landschapsstructuren verbindt, waarbij de historische verkaveling als ecologische drager dient.

Ontwerpprincipes

- 1 Verbinden — Turfverkaveling inzetten voor lanen en bosstroken;
- 2 Overbruggen — Aanleg van stepping stones zoals voedselbossen en moeras;
- 3 Versterken — Bestaande ecosystemen (Natura 2000) robuuster maken;
- 4 Meervoudig gebruik — Extensieve recreatie verweven met landgoederen en veenstructuren;

Samenleving

Ruimte maken voor een samenleving in beweging

Waarom stukt deze beweging?

Krimp, vergrijzing en versnippering van functies in kernen zoals Hoogeveen en Coevorden tasten de sociale vitaliteit aan.

Hoe brengen we beweging terug?

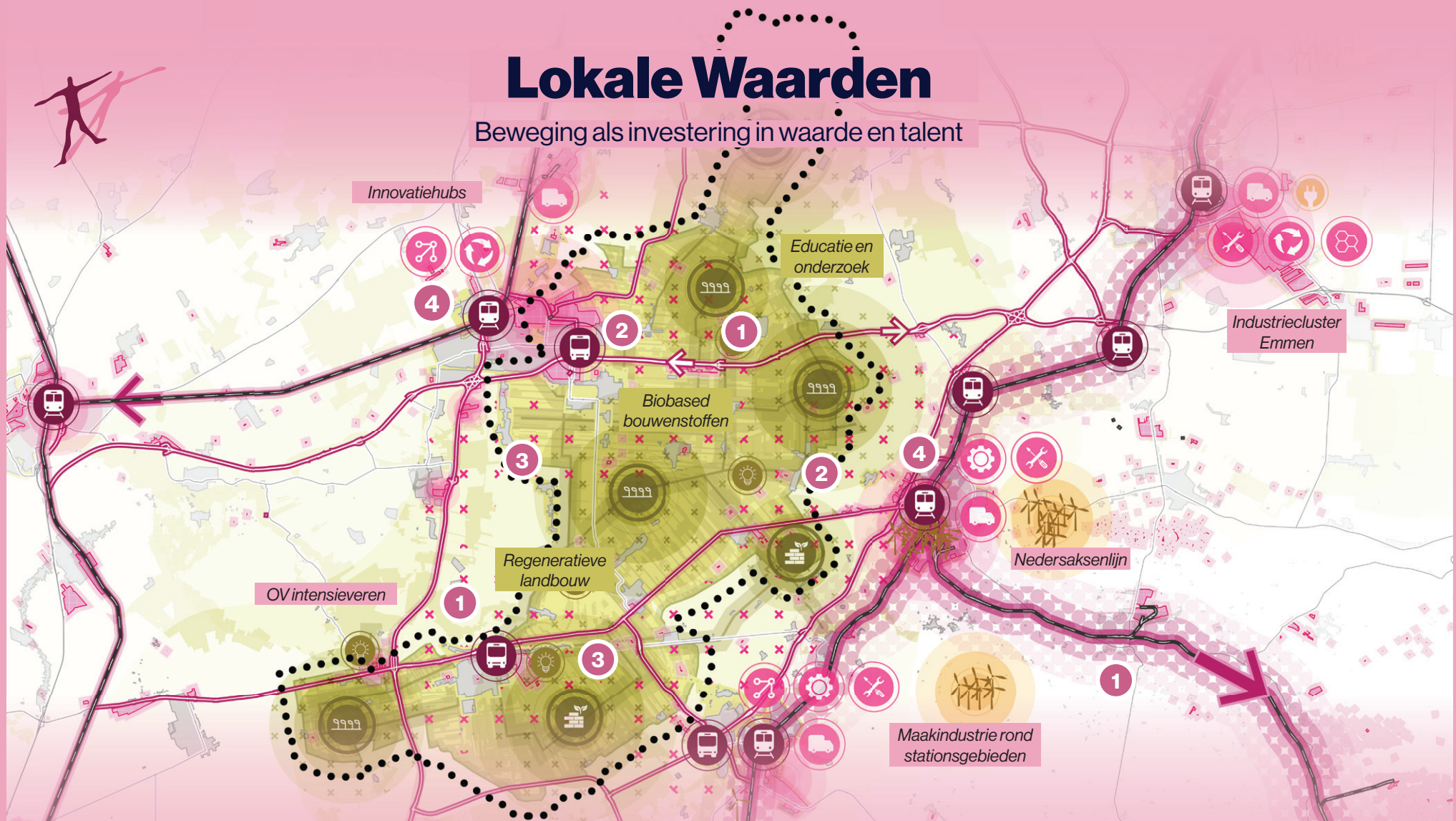
Nabijheid ontwerpen in plaats van mobiliteit. Door functies te concentreren in kernen ontstaat spontane interactie.

Ontwerpprincipes

- 1 Clusteren — Voorzieningen, wonen en zorg concentreren in historische kernen
- 2 Ruimte maken — Nieuwe collectieve woontypologieën voor ouderen om doorstroming voor jongeren te bevorderen;
- 3 Verbinden — Stations (bijv. Dalen) activeren als poorten naar het landschap en actieve mobiliteit stimuleren.
- 4 Overgangen maken — Klimaatvriendelijke dorpsranden als zachte buffer.

Lokale Waarden

Beweging als investering in waarde en talent

Waarom stukt deze beweging?

Historische extractie (gas, turf) liet te weinig waarde achter in de regio. Bestuurlijke grenzen remmen lokaal talent.

Hoe brengen we beweging terug?

Een regeneratieve economie waarin waarde lokaal circuleert en bijdraagt aan landschap en gemeenschap.

Ontwerpprincipes

- 1 Verbinden — Grensoverschrijdend OV versterken via het STOMP-principe;
- 2 Ontwikkelen — Investeren in vakmanschap en een leven lang leren gekoppeld aan het landschap;
- 2 Regenereren — Biobased en circulaire innovaties stimuleren in de hele keten (landbouw tot bouw);
- 4 Concentreren — Gemengde woon-werk-hubs rondom stationslocaties.

Bewegen over Grenzen

Naar een integrale bestuur voor regionale samenwerking

Waarom stopt deze beweging?

Het landschap is één systeem, maar wordt bestuurlijk opgedeeld door gemeente- en provinciegrenzen, wat transitie vertraagt.

Hoe brengen we beweging terug?

De regio besturen als 'bioregio', gedefinieerd door natuurlijke systemen en gedeelde historie in plaats van administratieve lijnen.

Ontwerpprincipes

- 1 Afbakenen — De ecoregio definiëren van de Veenkoloniën tot het Duitse Emsland;
- 2 Samenwerken — Domeinoverstijgende coalities en adaptieve financiering voor de lange termijn;
- 3 Afstemmen — Beleid baseren op stroomgebieden en ecologische netwerken;
- 4 Rechtspersoonlijkheid — Wettelijke rechten toekennen aan natuurlijke systemen en niet-menselijke belanghebbenden vertegenwoordigen;

Aanpak Tweede Ronde

Opgaven

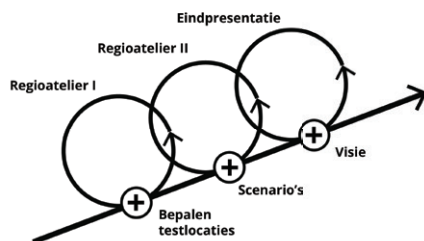
Het doel is een inspirerende visie voor de Ecoregio Drenthe-Overijssel, getoetst via scenario's op testlocaties.

De volgende vragen zijn leidend:

- **Regeneratieve modellen:** Hoe versterken de vijf bewegingen de gezondheid van ecosystemen?
- **Scoping:** Welke natuurlijke grenzen bepalen de reikwijdte van de regio?
- **Transities:** Welke stappen positioneren de regio als basis voor een regeneratieve economie?
- **Sociaaleconomisch profiel:** Hoe verkleinen we gezondheidsverschillen via de leefomgeving?
- **Eigenaarschap en rechtvaardigheid:** Welke structuren maken bewoners mede-eigenaar van de transitie?
- **Fasering en beweging:** Hoe blijven we flexibel in een veranderende ruimtelijke dynamiek?

Regioateliers en proces

De ateliers vormen de kern van ons proces. Per 'beweging' werken we samen met stakeholders, experts en bewoners. In thematische werkgroepen vertalen we uiteenlopende perspectieven — van boer tot jongere en van bos tot water — naar concrete ruimtelijke keuzes. Zo geven we het landschap een stem in het ontwerp.

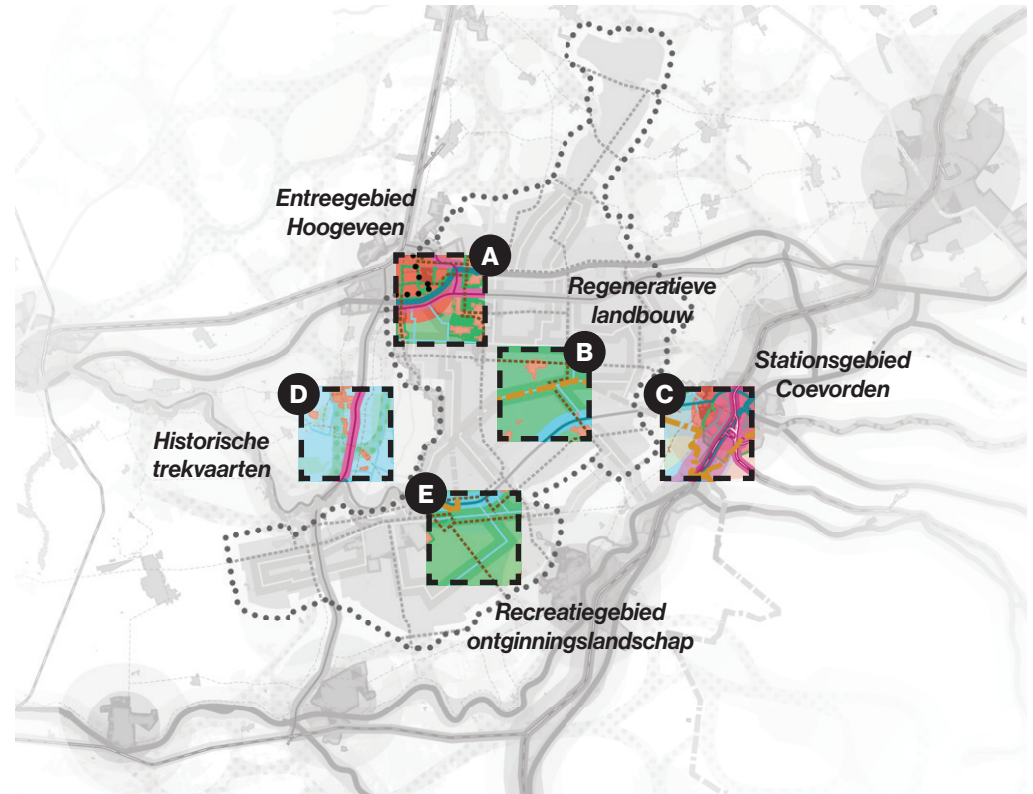

Testlocaties

Via 'zoom-ins' testen we onze principes op specifieke plekken. De visiekaart toont vijf potentiële locaties waar systemen samenkomen. In de startfase analyseren we de kansrijkheid van deze plekken en selecteren we tijdens het eerste regioatelier definitief de locaties voor uitwerking.

Team, Expertise en Stakeholders

Ons team bestaat uit stedenbouwkundigen, architecten en een landschapsontworper. Een beeldend kunstenaar bewaakt het narratief en de vormgeving van de workshops. Voor de verdieping zoeken we actieve samenwerking met regionale gemeenten, Duitse partners en een stadsfilosoof.

Voorstel: vijf testlocaties, uitgewerkt via axonometrieën en profielen

Alles wat leeft, beweegt.

Op weg naar een Ecoregio Drenthe-Overijssel

+ creëren van nieuwe, ecologische hotspots in het ontginningslandschap

+ nieuwe plekken voor recreatie

+ verbouwen van plantaardige eiwit

+ intensiveren van het openbare vervoer

+ innovatiehub - circulaire bedrijvigheid

+ natuurvriendelijke oevers en bloemrijke bermen

+ regeneratieve landbouw en hernieuwbare grondstoffen

+ ruimte maken voor sport, spelen en beweging

+ verbeteren van de waterkwaliteit

+ vernatten van de veengronden

+ collectieve woonvormen, bijv. zorgwoningen

+ combineren van woon-werk-en zorgfuncties binnen een cluster

+ natuurlijk, extensief landschapsbeheer